

de Voorzitter van de Tweede Kamer ~~de Voorzitter van de~~
der Staten Generaal ~~der Staten-Generaal~~
Postbus 20018 ~~Postbus 20018~~
2500 EA Den Haag ~~2500 EA Den Haag~~

**Neveneffecten van producentenverantwoordelijkheid in het
afvalstoffenbeleid** ~~Neveneffecten van producentenverantwoordelijkheid in het
afvalstoffenbeleid~~

Datum ~~Datum~~

Kenmerk ~~Kenmerk~~
SAS/2007025217

Bijlage(n) ~~Bijlage(n)~~
rapport ~~rapport~~

Geachte voorzitter,

In het Algemeen Overleg van 28 juni 2006 is toegezegd dat uw Kamer geïnformeerd zal worden over de neveneffecten van producentenverantwoordelijkheid in het afvalstoffenbeleid. Hierbij stuur ik u de resultaten toe van een onderzoek naar deze neveneffecten, uitgevoerd door mijn ministerie. In dit onderzoek is aandacht besteed aan financiële neveneffecten en aan meer algemene neveneffecten. De resultaten zal ik kort toelichten en ook aangeven hoe ik daar mee om wil gaan.

Producentenverantwoordelijkheid is de (mede-) verantwoordelijkheid van producenten en importeurs voor het afvalbeheer van de door hen op de markt gebrachte producten. Momenteel is in Nederland producentenverantwoordelijkheid wettelijk geregeld voor de volgende producten: auto's, batterijen, autobanden, elektr(on)ische apparatuur en verpakkingen. Daarnaast is op vrijwillige basis producentenverantwoordelijkheid geïntroduceerd voor oud papier/karton en voor vlakglas door het algemeen verbindend verklaren van een verwijderingsbijdrage. De wettelijk geregelde producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen is niet onderzocht, aangezien deze regelgeving nog maar recent van kracht is geworden.

Introductie van producentenverantwoordelijkheid heeft er toe geleid dat er in Nederland uitvoeringssystemen door producenten gezamenlijk zijn opgezet. Deze hebben geleid tot efficiënte en hoogwaardige inzameling en recycling van afgedankte producten. Er is echter een aantal neveneffecten opgetreden, die (afhankelijk van het effect) positief dan wel als negatief zijn te beschouwen. Het gaat hierbij om ondermeer de volgende effecten.

Er is te weinig transparantie in de financiën bij de uitvoeringsorganisaties die namens producenten en importeurs de verplichtingen uitvoeren. Dit komt mede omdat er geen verplichte openbaarmaking van de jaarcijfers is. Ook ontbreekt bij sommige uitvoeringsorganisaties een bestemming voor de eventuele fondsen in het geval van liquidatie van de uitvoeringsorganisatie. Ik ben van plan dit ongewenste neveneffect te verbeteren door hierover op vrijwillige basis afspraken te maken met de verschillende uitvoeringsorganisaties. Indien die afspraken niet haalbaar blijken, dan voel ik mij genoodzaakt te bezien of dit via regelgeving opgelost moet worden.

In een aantal gevallen zijn door de geïnde verwijderingsbijdragen grote fondsen ontstaan, soms met bestemmingen, maar soms ook zonder. Ik streef – zoals gezegd – verbetering na door met de afzonderlijke organisaties afspraken te maken over verlaging van de fondsen en over de maximale noodzakelijke omvang van die fondsen. Hierbij wordt door mij gedacht aan een maximale omvang van 1 keer de jaaromzet. Indien die afspraken niet haalbaar blijken, dan voel ik mij genoodzaakt te bezien of dit via regelgeving opgelost moet worden.

Met de introductie van producentenverantwoordelijkheid is er geen prikkel ontstaan voor design for recycling. Dit is wel een van de doelstellingen geweest bij de introductie van producentenverantwoordelijkheid. Het is vooral het gevolg van de collectieve uitvoering van de regelgeving door de producenten en importeurs, waardoor er geen prikkels zijn ontstaan voor individuele producenten en importeurs. Collectieve uitvoering heeft wel geleid tot een hoge efficiency in de uitvoering. Ik verwacht dat met nieuwe Europese wetgeving voor ecodesign de gewenste preventieve effecten wél zullen ontstaan. Daarnaast wil ik nagaan of andere prikkels ecodesign van producten kunnen bevorderen.

Er is een negatieve beleving in de samenleving bij de export van tweedehands producten waarvoor producentenverantwoordelijkheid is ingevoerd. Deze export is echter geen direct gevolg van producentenverantwoordelijkheid omdat het al praktisch was voordat producentenverantwoordelijkheid was ingevoerd. De regelgeving ten aanzien van producentenverantwoordelijkheid kan alleen betrekking hebben op de in Nederland afgedankte producten. Er kan geen eenzijdige nationale wetgeving worden opgelegd waarbij verplichtingen buiten de landsgrenzen worden opgelegd aan producenten. Bovendien gaat het hier om reguliere producten, waarbij een eenzijdige nationale maatregel een ongeoorloofde handelsbelemmering kan opleveren. Indien het niet om tweedehandsproducten gaat, maar om 'afval' is dit reeds afdoende gereguleerd in internationale afvalstoffenregelgeving. Overigens hebben de producenten aangegeven dat bij de berekening van de hoogte van de verwijderingsbijdragen rekening wordt gehouden met de export van tweedehands producten, omdat deze niet in Nederland als afval verwerkt zullen worden.

Voor een volledig overzicht van de neveneffecten en de conclusies verwijs ik naar bijgevoegde rapportage.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben ingelicht,

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer